

K bojem na zapadu

Crna crta, ki teče od Anversa v Belgiji do Strasbourga v Franciji in dalje predstavlja fronto, kjer se razvija ena izmed doslej največjih bitk na svetu

Nova pridobitev našega jadralnega letalstva Uspešen tečaj učiteljev jadralnega letalstva — Sistematska vzgoja mladih letalcev

Z naglim in visokim razvojem našega jadralnega letalstva se je pokazala močna potreba po zadostnem številu izvedbenih in strokovnjakov jadralnih učiteljev. Že prejšnja leta je bilo to vzrok, da je bilo naše jadralno letalstvo omejeno le na nekatere centre in na nekaj jadralnih šol. V prejšnjih letih so potrebi po jadralnih učiteljih zadostili kar starejši jadralci, ki so že napravili »C izpit. Stvarno so bili ti učitelji nekakši samouki, ker pa niso bili v stanju, da svoje znanje razširijo. Od tod ima tudi jadralno šolanje v skupnih solah svoj izvor. Že lani je bil v ta namen priredil Aeroklub »Naša krila« v Beogradu poseben tečaj za učitelje bremznotnega letenja. Ta tečaj je imel za cilj, da koordinira delo in metode posameznih jadralnih učiteljev. V smislu skupnega in enotnega ter najbolj praktičnega šolanja jadralnih učencev. Lanski tečaj je bil z uspehom končan, vendar pa se je takoj po zaključku pokazala nova potreba, namreč, da se naslednje leto organizira tečaj, ki bi imel še mnogo bolj obširen učni načrt, tako v pogledu teoretičnega, kakor tudi praktičnega šolanja.

V tem pogledu je tudi letos dal referent za jadralno letalstvo pri osrednji upravi Aerokluba dr. ing. Miroslav Nedanović, pobjudo za organizacijo učiteljskega tečaja, ki se je 1. aprila t. l. pričel v Beogradu. Tečaj je bil razdeljen na tri oddelke po obsegu učenega gradiva. Praktično šolanje se je vršilo od 1. maja do 7. maja na Zlatiboru, od 8. pa do 15. maja. teoretično šolanje in pouk v delavnici pa sta bila od 1. do 30. aprila. V tem mesecu teoretične pouke so tečajniki zgradili novo jadralno letalo, ki ga je konstruiral znani strokovnjak ing. Ivo Sošarić iz Maribora. To letalo so svečano krstili, ko je bilo konec tečaja, kumoval mu je komendant jugoslovenske vojne letalstva general Miloško Janković. Dobilo je ime »Orlič«.

Tečaj je obsegal skupno 20 teoretičnih predmetov, kar je bilo obilo studija za tako kratek čas, ki je bil na razpolago. Pouk so vodili strokovnjaki iz naših letalskih krovov, tako, da je bilo že v napred pričakovati, da bo končni rezultat tečaja popoln. Delavnica je bila v prostorih Aerokluba ter je bila najmoderneje opremljena. Tako so imeli jadralci dovolj prilike, da se posvetuje koristemu in preciznemu delu.

Delo v delavnici je vodil ing. Sošarić. Jadralcem gradnja njegovega letala ni delala preglavice, saj so bili že v prejšnjih letih navajeni dela na njem, pač pa so

so pri tem stremeli po čim večji tehniki in preciznosti dela. Ta pouk je trajal od 7. junija pa do poldneva. Po končanem izpitom bodo diplomirani učitelji dobili diplomsko prakso v raznih jadralnih sredinah in solah. Drugo leto bodo ti učitelji ponovno poklicani v tečaj, kjer bodo pričetili višje teoretično znanje, nakar pa do deli izpit za kontrolorje gradnje. Se potem bodo postali popolno diplomirani jadralni učitelji, ki bodo mogli uspešno voditi celo jadralno šolo in ne učiti samo skupine 10 učencev kakor doslej. Vsa popravila in sploh vse, kar pride v zvezi z jadralnim solanjem v postopev, bodo tedaj zmožni temeljito voditi. Poleg tega bodo mogli koristiti svojim učencem iz lastnih izkušenj.

Pri teoretičnem pouku so bili kandidati prisiljeni k poslušanju razlage teorije, poleg tega pa so jim predavaljati sli na roke tudi v tem pogledu, da so jim nudili svoja predavanja nastrikana, da so se iz njih tem lažje učili za predhodni izpit. Ta skripta so bila opremljena z slikami in fotografijami, da je bil studij čim bolj razumljiv in olajšan.

Dne 3. in 4. maja so kandidati zvezeli za uspeh teoretičnega dela učiteljskega izpita. Letalo »Orlič« je bilo zgrajeno v že prejnočasno upravljano letalo, kar kaže, da so se mladi jadralci z vso ljubezno in vnenjo lotili dela. Pri izpitih je sodeloval poleg drugih strokovnjakov tudi dr. ing. Miroslav Nedanović, ki je bil vrhovni vodja učiteljskega tečaja. Izrazil je toplo pohvalo tako tečajnikom kakor še prav posebno učiteljem, ki so tako marljivo izpolnjevali svoje dolnosti, da je izpit v polni meri uspel. Teza tečaja sta se udeležili tudi dva slovenska jadralca in turistična pilotka Josip Ravnik iz Jesenic in Ernest Zavrnik iz Ljubljane.

Po krstu novega jadralnega letala »Orlič« je z njim napravil potiskusni polet nas znani in odlični letalec v tadiacem Stanko Raznožnik, doseganji upravnik jadralne šole na Blokah. Start se je izvršil z avtomobilom. Raznožnik se je poletil v letalo, kar je to že moja navada, in nasel v podlogi orumenim listič, na katerem je bilo le napisano:

I'm a porte Le brave des braves M. M. N.
Starinoslovec, ki da kaj na svoje ime, mora v prvi vrsti biti dober zgodovinar. Zato sem si bila takoj na jasnom, da mi je pričel v roke klubok znamenitosti maršala Mihuela Ney-a, ki je bil 1. 1815. ustrežen v parku Luksemburške palače. Med številnimi častnimi nazivi mu je bil najljubši predtek: »Le brave des bravest, ki mu je bil priznan po slavnim zmagi pri Friedlandu. Nato sem svojemu spremjevalcu po palaci, nekemu invalidu, stisnil v roko deset frakov in si lahko odbrzal na videa nitvredno klofeto. Naj omenim še en primer iz svoje prakte. Tuk pred svetovo vojno sem brakiral po Berlinu in okoliči. Da je kazalo, da bom moral oditi »rebus infectiose, ko mi pri nekem starinjanu obvisi oklo na suknjiču, kakrsne so nosili oficirji v vojski pruskega kraja Friderika II. Suknjič je bil iz boljšega blaga, toda brez gumbov in spravedljiv.

»Veste, kje sem jo izvohal? Na podstrešju neke hiše pred skofijo v Ljubljani. Zdele se mi je takoj sumljivo, čemu neki so jo zavezli tja gor. Takole izrančili podčamperl je romal vseh z drugimi črepnjami vred enostavno v Ljubljano. Očistil sem ga prahu in, nesnag in že mi je bila uganka rešena. Prečitajte, prosim, tote!«

Jedva sem razbral, kar je okorna roka s primitivnim ostrom orodjem začrtala na posodo:

odklopil od žice in pričel v elegantnih obratih krožiti nad glavami prisotnih, ki so se divili smelim izvajanjem. Po sredinem pristanku sta mu čestitala da Nešadović in general Miloško Janković.

Skupno je z uspehom tečaj izvršil 15 kandidatov, dva sta odstopila zaradi vokala k vojakom, trije so bili odbiti za-

radi slabega uspeha pri teoretičnem delu izpita, a eden je bil iz tečaja izključen zaradi nediscipliniranosti. S tem je bila našemu jadralnemu letalstvu odprta nova pot do še večjega napredka in izpopolnitve. Mladim učiteljem želimo mnogo sreče v njihovem poklicu!

— 20.20: Janez Jalen: Bratje, drama (član radijske igraške družine). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: V oddih igra radijski orkester.

Sreda, 22. maja

Ob 7: Juntrani pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Zborovske pesmi (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Kmečki trio. — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: Jurij Šubic, slovenski slikar. Igra, napisal Arnost Adamčič. Izvajajo člani radijske igraške družine. — 19.40: Po Danski in Norveški. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Hrvatski sabor 1861 (dr. Nikola Lalij Zgb.). — 19.40: Objave. — 19.50: V okviru protituberkuloznega tedna (pričarjil dr. Tomaž Furlan). — 20: Pevski zbor »Cankarski«. — 20.45: Valčkovci prvaki (plošče). — 21.15: Tamburaški orkester (L. Karmelj). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Operetni venčki (plošče).

Cetrtek, 23. maja

Ob 8: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 9: Verski govor (dr. Gvido Rant). — 9.15: Prenos prvega blagoslova procesije stolne cerkve sv. Nikolaja. — 9.30: Poročila, napovedi. — 9.45: A. Dvorak: Koncert za violoncello in orkester op. 104 (plošče). — 10.30: Instrumentalni dueti: Klavir in harmonij. — 11.15: Praznični koncert radijskega orkestra. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Godalni kvartet (gđe: Orniki Franck, gg. K. Burger, Ivančić Avgust, Sedlauer Cenda). — 17: Skrbimo za naše bolesnike (dr. Robert Neubauer). — 17.30: Domač koncert, igra radijski orkester. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Peč, Koščan in Moraca (Savo Medenica Bgd.). — 19.40: Objave. — 19.50: Prenos šmarinic iz trnovske cerkve. — 20.30: Paganinijev skladbeni zavet: Kitara: g. Stanko Prek, vmes plošče. — 21.30: Orkester P. Whittemann igra (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dobro voljo igra radijski orkester.

Petak, 24. maja

Ob 7: Juntrani pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Solska ura: Pokrajinska oddaja iz Dolž: izvajajo učenci in učenke ljudske šole, vodi sol. uprav. g. Bogumič Lilič. — 12: Iz naših krajev (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled tujskoptrometne zvezze. — 18: Ženska ura: Poraba mleka v domačem gospodinjstvu (ga. Marija Ferjan). — 18.20: Messager: Dava goloba, suita (plošče). — 18.40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Predavanje Sokola kraljev. Jugoslavije. — 19.40: Objave. — 19.50: Nekaj podrobnosti o francosko-jugoslovenski izseljenski pogodbi (Josko Rozman). — 20: Koncert opernih napevov in dvospevov. Sodelujejo: gg. Svetozar Banovec, Vekoslav Janko, člana ljublj. opere in radijski orkester. Dirig. D. M. Štjane. — 21.30: 30 minut zabave (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Pесми из звоčних филмов поје гđе. Stritar Bogdana (spremlja na kitari g. St. Prek).

Radioprogram

Nedelja, 19. maja

Ob 8: Juntrani pozdrav. — 8.15: Juntrani koncert radijskega orkestra. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Nadaljevanje koncerta radijskega orkestra. — 10: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga). — 10.15: Prenos bogoslužja iz zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. — 11: Prenos otvorite protituberkuloznega tedna. — 11.45: Godba na pihala (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled tujskoptrometne zvezze. — 18: Ženska ura: Poraba mleka v domačem gospodinjstvu (ga. Marija Ferjan). — 18.20: Messager: Dava goloba, suita (plošče). — 18.40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Predavanje Sokola kraljev. Jugoslavije. — 19.40: Objave. — 19.50: Nekaj podrobnosti o francosko-jugoslovenski izseljenski pogodbi (Josko Rozman). — 20: Koncert opernih napevov in dvospevov. Sodelujejo: gg. Svetozar Banovec, Vekoslav Janko, člana ljublj. opere in radijski orkester. Dirig. D. M. Štjane. — 21.30: 30 minut zabave (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Pesmi iz zvočnih filmov poje gđe. Stritar Bogdana (spremlja na kitari g. St. Prek).

Ponedeljek, 20. maja

Ob 7: Juntrani pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Veseli povetki (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Tuberkuloza in živčevje (g. dr. Fr. Debevec). — 18.20: A. Roussel: Pajkova pojedina (plošče). — 18.40: Postanek in razvoj naše arheološke vede (g. Rajko Lozar). — 19. Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Predavanje Inspekcije narodne obrambe. — 19.40: Objave. — 19.45: Več manjrie — pa brez zamere (g. Fran Govčar). — 20: Večer društva ljubljanskih konservatoristov. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli akordi (radijski orkester).

Torek, 21. maja

Ob 7: Juntrani pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12: Veseli povetki (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Tuberkuloza in živčevje (g. dr. Fr. Debevec). — 18.20: A. Roussel: Pajkova pojedina (plošče). — 18.40: Postanek in razvoj naše arheološke vede (g. Rajko Lozar). — 19. Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Lepota spomladanskih gora (Gregor Janičič, urednič — Ljubljana). — 19.40: Objave. — 20: Zunanjopolitični pregled (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Smo skuhali dovitov zmes, natresli pesmi, godbe vmes. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna (plošče).

Sobota, 25. maja

Ob 7: Juntrani pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Plošče. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Desetnica (članice Nar. gledališča v Lj.). — 17.30: Med igračami in bajkami (plošče). — 17.50: Pregled sporadna. — 18: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Lepota spomladanskih gora (Gregor Janičič, urednič — Ljubljana). — 19.40: Objave. — 20: Zunanjopolitični pregled (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Smo skuhali dovitov zmes, natresli pesmi, godbe vmes. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna (plošče).

18. maja ob 20. uri

TELOVADNA AKADEMIA SOKOLA III NA TABORU

Postani in ostani član Vodnikove družbe!
Moram reči, da me je zadivila. Nisem se mogel dovolj načuditi vsem razstavljenim zanimivostim. Naj omenim samo nekateré, Videl sem med drugim: željeli iz Noetove barke; kos verige, s katero je dal perzijski kralj Kserkses bičati morje, ker mu je potrdilo mostove čez Helespont; fračo kralja Davida; poligrudi meten dolgo trobento energa izmed leviton, ki so porušili zidovje okoli Jerih; slovensko čeljust, s katero je Samson nagnal v bez flitejsko armando; troje kamenčkov, ki jih je slavni govornik Demostenes jemal v usta, da se je odvalil jecljjanja; vrč, iz katerega je vlival birč Poncij Pilatu vodo na nedolžne roke; neopbrane plenice in celični vrhovnega poljubnika otroške križarske vojske; »snajdeder« z Geslerjevega klobuka (klobuk sam že zanimal, saj zanimivo je, da je bil v tem času v sestavi vojske); »snajdeder« s katerim je Martin Luther panjal hudiča, in pa zervikaptur Longinu Podbipelje. Najnovejši čas je poslovno imenitno zastopan z dvema raritetama, ki sta bili nekoc v posesti dveh znamenitih mož.

Ogleđovanje je bilo pri kraju in sem že iskal pripravnih besedi, da bi se zahvalil za prijazen sprejem, ko me starinoslovec jovočno potreplja po rami, rekoč:

»Prede greste, vam pa moram pokazati nekaj zanimivega.«

Od

